

Notat 4.12.23

PARTIGRUPPENES FORSLAG TIL STRATEGIDOKUMENT

Til Kommunestyret

Fra kommunedirektøren

Partigruppene fremmet forslag til endringer i kommunedirektørens forslag til Strategidokumentet i sitt møte 29.11.23. Disse er nå på høring frem til vedtak i kommunestyret. Det er ikke lagt opp til at kommunedirektøren kan utrede forslagene før vedtak 13.12.23. Flere av forslagene fra de forskjellige partiene og grupperingene er komplekse og har til dels omfattende økonomiske konsekvenser. Dette er naturlig, gitt Larvik kommunes økonomiske situasjon.

Dette notatet vil derfor kun omhandle noen få forhold. Vi vil jobbe frem mot "Oppryddingssaken - Konsekvenser av Statsbudsjettet" - i første møterunde 2024, for å avklare nærmere hvordan kommunedirektøren forstår og følger opp vedtakene, jf kommunelovens §13. Herunder vurdering av konsekvenser av summen av tiltak og alternative løsninger. Som varslet i Formannskapet 29.11.23 har kommunedirektøren tatt kontakt med aktuelle partigrupper for å få avklart eventuelle spørsmål til endringsforslagene til Strategidokument som nå er på høring.

Flere av de foreslåtte tiltakene kan iverksettes raskt etter vedtak 13.12.23. Andre tiltak vil kreve mer arbeid, både mht klargjøring av hva som ønskes og hvordan gjennomføre, når antatt økonomisk effekt kan forventes, og nærmere avklaring i egne saker av konsekvenser av tiltaket for innbyggere og tjenester, økonomi og juridiske forhold mv.

Omfanget av foreslåtte kutt og omstillingsarbeid, med utgangspunkt i kommunedirektørens forslag til Strategidokument, supplert med forslagene som er fremmet på høring i Formannskapet 29.11.23, er omfattende. Som kjent har kommunedirektøren i siste månedsrapport i tillegg varslet om ytterligere innsparingsbehov, med tiltak som kommer til behandling i første møterunde i 2024.

Summen av kutt krever mye politisk arbeid, både i forkant og i gjennomføringen. Behovet for omfattende omstillingsarbeid og utredninger skjer samtidig som det foreslås betydelige reduksjon i de administrative ressursene. Dette er en utfordring når vi samtidig trenger kapasitet til å omsette det politiske vedtaket til handling.

Kommunedirektøren vil derfor legge opp til et tett samarbeid med Formannskapet fra budsjett-vedtaket gjøres 13.12.23 og frem mot "Oppryddingssaken" i første møterunde. Hensikten er at vi fortløpende sikrer felles forståelse av hvordan prioritere og hvilke konsekvenser tiltakene vil ha for våre innbyggere, tjenester og samfunn, og organisasjon. Etter vedtaket den 13.12.23 vil kommunedirektøren etter dialog med ordfører oversende Formannskapet, og gruppeledere som ikke sitter i Formannskapet, forslag til en tidslinje for arbeidet, for å sikre forutsigbarhet i gjennomføring.

Flere av de foreslåtte tiltakene og summen av tiltak understreker behovet for omstillingsrutinen som er drøftet frem i samarbeid med tillitsvalgte. De vedtatte endringene vil bli gjennomført i tråd med lov og avtaleverk. Dette av hensyn til våre ansatte, men også for å bidra til forsvarlige tjenester for

våre innbyggere i denne omstillingsperioden.

Det må samtidig påpekes at enkelte utredninger og de lovpålagte prosessene vil kunne ta noe tid, og at kommunedirektøren vil måtte komme tilbake med en vurdering av hvilken effekt det er mulig å ta ut det første året, av det enkelte tiltak.

Tydelige beskrivelser og spesifiseringer i kommunestyrets vedtak i Strategidokumentet, av hva som forventes gjennomført i forslag til kutt, vil bidra til en raskere og mer effektiv gjennomføring av vedtaket.

Under følger merknader til noen av tiltakene.

Uspesifiserte kutt

Ved vedtak om vesentlige rammekutt o.l. er det et krav om at dette skal spesifiseres, jf [ROBEK- Nye regler om statlig kontroll med kommuner med økonomisk ubalanse](#). For Larvik kommune innebærer dette at slike rammekutt minimum fordeles på kommunalsjefsområder. Ta kontakt med Kommunalsjef Atle Willems om det ønskes bistand.

Finansiering av private barnehager dersom alle selges

I henhold til gjeldende barnehagelov skal kommuner som ikke har kommunale ordinære barnehager, gi driftstilskudd etter nasjonal sats. Driftstilskuddet Larvik kommune utbetaler som er basert på våre egne kostnader, er lavere enn den nasjonale satsen. Kostnader til drifts- og kapitaltilskudd vil derfor øke, jf. forskrift om tilskudd til private barnehager § 3, dersom samtlige kommunale barnehager selges. Som et alternativ kan kommunen velge å beholde et fåtall barnehager for å kunne utbetale tilskudd basert på egne driftskostnader.

NAV – aktivitetsplikt og beregning av innsparingspotensial

I Larvik kommune er det i dag 97 personer under 30 år som har krav om aktivitetsplikt i sitt vedtak om sosialhjelp. Ved kjøp av oppfølgingstjenester fra ekstern leverandør, er man avhengig av en gunstig pris per deltaker og at leverandøren lykkes raskt med å få brukere i jobb og ut av ytelse. Felles for målgruppen er at de står langt unna arbeidslivet og er på «bar bakke» når det gjelder erfaring, det vil ta tid å forankre dem i arbeidslivet på en trygg og god måte.

Eiendom og teknisk drift:

01715 Kommunaltekniske anlegg Øya 57.

Dersom byggeprosessen stanses får dette konsekvenser i forhold til inngått byggekontrakt med entreprenør. Prosjektet er under gjennomføring, gulvet er støpt og bygget er beregnet lukket innen nyttår. Bygget er planlagt ferdigstilt våren 2024

04168 Tjølling gamle rådhus - Tilpassing for utleie:

På grunn av raskere fremdrift enn først antatt er prosjektet i all hovedsak gjennomført. Underetasjen i Tjølling gamle rådhus, som nå er under ferdigstilling, er leid ut til legekontor/ fysioterapeut kontor. Det har vært viktig å ha så rask fremdrift som mulig slik at leger og fysioterapeuter kan flytte inn våren 2024. Bygget inngår i et tun på Tjøllingvollen. Tjølling herredshus leies ut til Kirkelig fellesråd. Et bygg, som henger sammen med det gamle rådhuset, er i bruk av SFO. 1. etg er i bruk av åpen barnehage og familiesenteret, samt utleid til et begravellesbyrå.

Vedlegg 4.12.23

INNLEGG TIL FORMANNSKAPET 29.11.23

Fra kommunedirektøren.

Som varslet i Formannskapet 29.11.23 hadde kommunedirektøren forberedt et innlegg, slik det fremkommer under, som innledning til Strategidokument-saken i møtet, før fremleggelse av de forskjellige partienes forslag. Grunnet tidsnød ble innlegget ikke gitt, men vedlegges her kommunedirektørens foreløpige tilbakemelding til budsjettforslagene pr. 4.12.23.

“Vi leverer god velferd til våre innbyggere for over 4 mrd hvert eneste år - og det skal vi fortsette med. Samtidig er det viktig å gjenta budskapet om at vi utfordres av økte renter, høye pensjonskostnader og økt prisnivå. Endringene skjer raskt, er omfattende og slår rett inn i våre drifts- og investeringsbudsjett. Vi blir utfordret både på forutsigbarhet og forsvarlighet i tjenestene våre. Larvik er en spydspiss: både når det gjelder demografi og økonomi. Vi ligger 20 år foran kommuner som Oslo mht aldring, og vi er av de kommunene i landet som har lavest inntekter pr innbyggere. Nå skjer det kommunesektoren over tid har varslet; Mangel på folk og penger fører til at vi framover må løse oppdraget som kommune på en helt ny måte. I all hovedsak skyldes dette forhold Larvik og til dels Norge ikke kan påvirke eller styre.

Det er krevende økonomiske tider for mange kommuner, og prinsippet om at du skal få likeverdige tjenester, uavhengig av hvor du bor, utfordres. En av de viktigste årsakene til denne situasjonen er en urettferdig skatteutjevning - som fører til at rike kommuner blir stadig rikere, mens fattige kommuner blir fattigere. Forskjellene er store, og de øker. Det går ut over våre innbyggere. Larvik kommune har lave inntekter som følge av et inntektssystem for kommunene der staten prioriterer ressurser til de kommunene som har innbyggere med høy utdanning og inntekt, høy grad av sysselsetting.

Larvik kommune må derfor gjennomføre tiltak som bidrar til å skape et fremtidig handlingsrom for våre behov. Planen må også sørge for at vi har kapasitet til å gjennomføre og ta ut effekt av vedtatte omstillinger og kutt. Vi kaller vår plan for omstilling for “Bærekraft 2030”. Vi skal jobbe smartere, redusere kostnader, øke inntekter og verdiskaping, og ikke minst; skape velferd på nye måter, også for å dempe vekst i behovet for tjenester.

Pågående aktivitet og forslag til nye oppdrag i “Bærekraft 2030” ligger i forslag til Strategidokumentet 2024 - 2027. Kommunestyret vil fortløpende vedta nye, flere og andre tiltak og oppdrag. Økonomisk effekt av disse legges inn i vår økonomiplan.

Kommunedirektøren har foreslått tiltak om kutt tilsvarende 38,5 millioner i 2024, økende til 81.9 millioner i 2027. I tillegg ligger det beskrevet en rekke omstillingsoppdrag, som ennå ikke er gevinstrealisert eller lagt inn i økonomiplanen. I kommunedirektørens forslag til opplegg må disse gi minimum 56 millioner i 2027. Kommunestyret og hovedutvalgene er invitert til å utarbeide ytterligere tiltak og oppdrag våren 2024. Omfanget og ambisjonene for omstillingsarbeidet blir vedtatt av kommunestyret 13.12.24.

Det er en utfordring å sikre nødvendig kapasitet, ressurser og kompetanse til å løse de utfordringene

vi står overfor. Fremlagte strategidokument presenterer en rekke tiltak som vil kreve mye arbeid og store omstillinger. Omstillingsarbeidet må organiseres og styres på en hensiktsmessig måte, som gir forutsigbarhet og fremdrift, i samarbeid med berørte ansatte, arbeidstakerorganisasjoner og vernetjeneste, i henhold til lov- og avtaleverk. Det er derfor i samarbeid med arbeidstakerorganisasjonene utarbeidet en omstillingsrutine som ble behandlet av administrasjonsutvalget 29.11.23.”